

Tyršova základní škola a mateřská škola

U Školy 7, 326 00 Plzeň

ZAČÍT SPOLU OD ZAČÁTKU

Školní vzdělávací program

pro zájmové vzdělávání

ve školní družině

platný od 1.9.2022

OBSAH

1. Identifikační údaje školní družiny	3
2. Charakteristika školní družiny.....	4
2.1 Materiální podmínky	4
2.2 Personální podmínky.....	5
2.3 Ekonomické podmínky.....	5
3. Cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině	6
4. Délka a časový plán vzdělávání ve školní družině	8
5. Formy zájmového vzdělávání	9
6. Obsah zájmového vzdělávání	10
7. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	12
8. Podmínky pro přijímání do školní družiny	13
9. Bezpečnost práce a psychohygiena	14

1. Identifikační údaje ŠD

Název ŠVP:

Začít spolu od začátku

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

Předkladatel:

Tyršova základní škola a mateřská škola, Plzeň, U Školy 7, příspěvková organizace

Adresa:

U Školy 7

326 00 Plzeň

Kontakty:

tel./fax:

ZŠ: 378 027 000

ŠD: 378 027 004

e-mail: skola@tyrsovasams.plzen.eu

www.tyrsovasams.plzen.eu

Ředitelka školy:

Mgr. Bc. Věra Šimečková

e-mail: simeckova@tyrsovasams.plzen.eu

Koordinace ŠVP:

Mgr. Marta Michalíková

e-mail: michalikova@tyrsovasams.plzen.eu

Zřizovatel:

Statutární město Plzeň

Platnost dokumentu:

od 1.9.2022

Podpis ředitele:

Razítko školy:

2. Charakteristika školní družiny

Školní vzdělávací program ŠD formuluje cíle vzdělávání i jeho obsah, navrhuje výchovné formy, charakterizuje materiální, personální a ekonomické podmínky ŠD, vymezuje podmínky pro dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. ŠVP je v souladu se školním vzdělávacím programem základní školy.

Charakteristika školní družiny

ŠD Tyršovy ZŠ a MŠ pracuje v počtu 4 oddělení, má kapacitu 120 žáků. ŠD zajišťuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Program ŠD je koncipován pro žáky ve věku od 6 do 11 let. Vychází z požadavků pedagogiky volného času a řídí se požadavky psychohygieny. Náplň práce je pestrá a žáci mají možnost si vybrat, co je baví a zajímá. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený, je vždy přihlíženo k individuálním schopnostem žáků, nejsou přetěžováni, je respektován výběr činnosti žákem. Je zajištěn dostatečný výběr aktivit, který odpovídá jejich povaze, fyzickým schopnostem a zálibám.

Provoz ŠD

ranní družina	6,30 – 7,40 hodin
odpolední družina	jednotlivá oddělení začínají pracovat dle rozvrhu tříd (nejdříve v 11,45) a provoz končí v 16,30

2.1. Materiální podmínky ŠD

Oddělení školní družiny se nacházejí v různých částech školy, některá oddělení se nachází v multifunkčním prostoru v podkroví školy a další oddělení v kmenových třídách ZŠ.

ŠD svým uspořádáním umožňuje a iniciuje dobrou komunikaci mezi dětmi a vychovatelkou. Část prostoru je vyhrazena hraní na podlaze, která je částečně kryta kobercem. Pro zájmové a rukodělné činnosti je určena část se stoly nebo lavicemi a židličkami. Nábytek je v prostorách ŠD uspořádán tak, aby byla zajištěna bezpečnost žáků a umožněn jejich volný pohyb v prostoru. Nábytek odpovídá výškovým proporcím žáků a je snadno omyvatelný. Z větší části je podlaha kryta snadno stíratelným linoleem. Školní družina je vybavena dostatkem stolních her, stavebnic, pomůcek k námětovým hrám, sportovního náčiní,

výtvarných pomůcek a materiálu. Knihy a encyklopedie využívané ŠD jsou z fondu školní knihovny. Všechny prostory ŠD jsou vybaveny dataprojektorem, počítači a interaktivní tabulí.

Pro některé aktivity školní družina využívá také prostory školy – tělocvičnu a zahradu školy vybavenou hracími prvky a pískovištěm. Vzhledem k umístění školy v okrajové části Plzně jsou zde možnosti k vycházkám do přírody a návštěvám hřišť, která se nacházejí v okolí.

2.2. Personální podmínky ŠD

Ve školní družině pracuje šest vychovatelek, z toho čtyři kmenové. Vychovatelky ke svému profesnímu růstu kromě samostudia využívají nabídek akreditovaných seminářů a školení dle nabídky KCVJŠ a jiných subjektů.

Profil vychovatelky ve školní družině:

Vychovatelka je průvodcem žáka v jeho volném čase. Iniciuje, organizuje a motivuje činnosti, které odpovídají individuálním zájmům a věku žáků, probouzí v nich o tyto činnosti zájem, pomáhá žákům rozvíjet empatii a sociální kontakty, zdravé sebevědomí a sebejistotu. Stará se také o psychohygienické podmínky a dbá na bezpečnost žáků při všech činnostech. Podněcuje a rozvíjí dovednosti a schopnosti žáků v různých oblastech a odpovídajícím způsobem žáky podporuje a oceňuje. Vychovatelka učí žáky vlastním příkladem jednat v duchu lidských a etických hodnot a vytváří přátelskou atmosféru.

Vychovatelka také poskytuje informace rodičům o činnosti školní družiny, spoluorganizuje odchod žáků na zájmové kroužky, vede předepsanou dokumentaci a spolupracuje s ostatními vychovatelkami a učitelkami na zajištění provozu školního zařízení a naplnění výchovně-vzdělávacího procesu.

Vychovatelky mají také možnost poznávat osobnosti žáků přímo při vyučování, kdy pracují jako asistentky pedagoga.

2.3. Ekonomické podmínky školní družiny

Zájmové vzdělávání v ŠD je poskytováno za úplatu. Výši a podmínky úplaty stanovuje ředitelka školy a jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní družiny.

Finance jsou využívány dle rozhodnutí vedení školy a na základě školského zákona na částečnou úhradu spotřeby tepla, vody, elektrické energie, opravy a údržbu, učební pomůcky a spotřební materiál podle potřeb a vybavenosti jednotlivých oddělení. Využití finančních prostředků a jejich výše se může podle možností měnit.

3. Cíle zájmového vzdělávání ve školní družině

Cíle zájmového vzdělávání ve školní družině navazují na školní vzdělávací program školy. Cílem zájmového vzdělávání je:

- rozvíjet osobnost a individualitu každého žáka, podporovat jeho sebeúctu a pomáhat mu poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovaly jako svobodné osobnosti, uplatňovaly svá práva a naplňovaly své povinnosti
- posilovat empatii, ohleduplnost a toleranci v soužití s ostatními jedinci a kulturami, v souvislosti s tím vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci, podporovat chápání hodnot a tradic, zavádět témata etické výchovy
- rozvíjet u žáků schopnost spolupráce s ostatními a respekt k práci a úspěchům druhých
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví
- rozvíjet vnímavost a citlivý vztah ke svému prostředí a přírodě
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- z hlediska kompetencí jsou ve školní družině rozvíjeny zejména kompetence komunikativní, sociální, pracovní a kompetence k řešení problémů

4. Délka a časový plán vzdělávání ve školní družině

ŠD je v provozu v pracovních dnech školního roku v období září až červen. V době vedlejších prázdnin a plánovaného ředitelského volna je provoz zajištěn dle pravidel stanovených Vnitřním řádem ŠD.

Ranní družina

6, 30 – 7, 40 Rekreační činnost (volné hraní, stolní hry), odpočinková činnost (poslech hudby a pohádek)

Odpolední družina

11, 40 (příp. 12,20 nebo 12,40 dle rozvrhu tříd) - 14,15- odpočinková činnost, oběd, řízená činnost (výtvarné činnosti, kolektivní hry, hry v tělocvičně školy)

14,15 vyzvedávání dětí dle pravidel stanovených Vnitřním řádem ŠD

14,15 – 15,15 pobyt venku (školní zahrada, okolí školy)

15,15 – 16, 30 volná hra, postupný odchod domů dle pravidel stanovených Vnitřním řádem ŠD

Školní družina má plán tematických okruhů podle ročních období a vychovatelky jednotlivých oddělení zpracovávají měsíční tematické plány činností pro vlastní oddělení, ve kterých zohledňují témata, kterými se žáci zabývají při vyučování, individuální zájmy a možnosti žáků ze svých skupin.

V průběhu celého roku se snažíme v žácích dále rozvíjet tyto kompetence:

Kompetence komunikativní
Kompetence sociální a personální
Kompetence k řešení problémů
Kompetence pracovní
Kompetence občanské
Kompetence k učení
Etické hodnoty

5. Formy zájmového vzdělávání

Pravidelná činnost - jsou organizované, řízené aktivity zájmového a tělovýchovného charakteru, prováděné žáky individuálně nebo ve skupinách; řídí se tematickým plánem jednotlivých oddělení družiny a po dohodě s třídními učiteli mohou navazovat na tematické plány tříd.

Příležitostné akce – jsou činnosti, které obvykle pořádají všechna oddělení společně a přesahují rámec běžných aktivit v odděleních (Noc kouzel ve spolupráci s Bobeš Anima, Veselá podzimní a jarní olympiáda, Šipkový turnaj, Piškvorkový turnaj, Halloweenské odpoledne, Maškarní bál, Pouštění lodiček, příprava adventního zpívání apod.)

Spontánní aktivity – jsou činnosti, při kterých žák sám rozhoduje o náplni svého volného času v klidových chvílích pobytu ve školní družině. Vychovatelka mu pomáhá najít optimální podobu činnosti a poskytuje rady při jejím provádění, zajišťuje bezpečnost při těchto činnostech.

Odpočinkové činnosti – jsou klidové činnosti v rámci relaxace (kruh setkávání, poslech četby, hudby, relaxační odpočinkové činnosti, individuální činnosti), ale také rekreační činnosti venku, v tělocvičně apod.

Příprava na vyučování – zajišťuje možnost příležitostného vypracovávání domácích úloh, ale hlavně začleňování didaktických her, námětových vycházek, pokusů, soutěží, vědomostních kvízů do činnosti ŠD.

Školní družina pomáhá organizovat zapojení žáků do zájmových útvarů ve škole.

6. Obsah zájmového vzdělávání

Školní družina má zpracovaný plán tematických okruhů podle ročních období, který se promítá do měsíčních tematických plánů jednotlivých oddělení.

PODZIM

- Prázdniny skončily, přichází škola
- Kdo jsem já, kdo jsi ty

- Podzimní příroda
- Příprava na zimu
- Tradice (Sv. Václav, Dušičky, Halloween)
- Státní svátky (Den vzniku čs. Státu, Den boje za svobodu a demokracii)

ZIMA

- Martin přijíždí na bílém koni
- svátek sv. Barbory
- Mikulášské tradice
- Advent
- Vánoce - svátky klidu a rodinné pospolitosti
- Nový rok, zhodnocení roku minulého a předsevzetí do nového
- Tři králové
- Masopust

JARO

- Příroda na jaře
- Velikonoce, svátky jara
- Kniha a já
- Bezpečně do školy i ze školy
- Tradice (vynášení Zimy, pálení čarodějnic, stavění májů)
- Den matek

LÉTO

- Děti celého světa
- Pouštíme lodičky
- Prázdniny se blíží

Formy konkrétních činností v průběhu roku

kruh setkávání

- psychosociální hry
- kruh setkávání
- tvorba pravidel

didaktické hry

- logické hry
- hry na rozvíjení smyslů

výtvarné činnosti

- rukodělné práce
- artefiktika
- volná tvorba

hudební činnosti

- relaxační poslech
- zpěv, tanec, hra na nástroje

- hudebně-pohybové hry
- vlastní hudební tvorba

literárně-dramatické činnosti

- tvořivá dramatika a divadlo
- literární tvorba
- relaxační četba

pohybové činnosti

- pohybový program v tělocvičně, na zahradě, dětském hřišti
- vycházky do okolí

využití médií

- práce na PC
- filmový klub
- animace filmů, fotografování

Průřezová témata

Průřezová témata jsou důležitým prvkem vzdělávání, vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

- mediální výchova
- environmentální výchova
- multikulturní výchova
- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- etická výchova

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Práce se žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (zahrnuje i nadané žáky) respektuje individuální potřeby tohoto žáka, které vychovatelka mapuje ve spolupráci s třídním učitelem, který vytváří pro žáka individuální vzdělávací plán. Důležitá je sociální integrace takového žáka ve školní družině a jeho zapojení do činnosti družiny dle jeho možností. Snahou vychovatelky je vytvořit tomuto žákovi odpovídající podmínky k rozvoji jeho osobnosti a využít příležitosti v oblastech, kde může být příhodně motivován.

8. Podmínky přijímání uchazečů

Zájmové vzdělávání ve školní družině trvá po dobu docházky na 1. stupeň ZŠ. Při převisu uchazečů jsou přednostně přijímáni žáci 1. – 3. ročníků. Některých příležitostných akcí školní družiny se mohou zúčastnit po dohodě s vychovatelkami i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné docházce do ŠD.

O přijetí účastníka se rozhoduje na základě písemné přihlášky, jejíž součástí je rozsah docházky, způsob odchodu z družiny a docházka na kroužky pořádané školou. Odhlášení v průběhu školního roku mohou rodiče učinit pouze písemnou formou.

Rodiče jsou informováni o závazných pravidlech docházky do ŠD a o časovém rozvrhu činností během dne spolu s možnou dobou vyzvedávání dětí ze školní družiny prostřednictvím *Vnitřního režimu* školní družiny. Na webových stránkách školy je možné se seznámit také s *Vnitřním řádem* školní družiny.

Vyzvedávání žáků někým jiným než zákonným zástupcem umožňuje vyplnění tzv. *Zmocnění*, kde zákonní zástupci potvrzují souhlas s tím, aby osoba jimi určená žáka z družiny vyzvedávala. Mimořádný odchod z družiny mimo dobu stanovenou v přihlášce je možný, pokud má žák vyplněnou žádanku *Uvolnění žáka ze školní družiny*. Tato žádanka je jednorázová, platí pouze pro příslušný den.

Všechny tiskopisy ŠD jsou pro rodiče přístupné na webových stránkách školy.

9. Bezpečnost práce a psychohygiena v ŠD

Bezpečnost a ochrana zdraví a školní úraz:

Školní družina se v oblasti bezpečnosti řídí vyhláškou o předškolním, základním a středním vzdělávání MŠMT ČR: § 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání. Problematika školního úrazu je náplní zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon. Povinnost vést evidenci úrazu žáků ukládá § 29 zákona č. 561/2004 Sb. Ministerstvo stanovilo vyhláškou č. 64/2005 Sb. způsob evidence úrazů, vzor záznamu o úrazu a další náležitosti.

Psychosociální podmínky:

Školní družina vytváří pro žáky klidné a pohodové prostředí s příznivým sociálním klimatem. Upřednostňuje otevřenost a partnerství v komunikaci, úctu, toleranci, uznání, empatii, spolupráci a pomoc druhému. Respektuje potřeby žáka a jeho osobní problémy, umožňuje činnosti vycházející ze zájmů žáka. Dbá na věkovou přiměřenost a motivující hodnocení. Respektuje individualitu a dává příležitost k seberealizaci. Chrání žáky před násilím, šikanou, vandalismem, rasismem a dalšími patologickými jevy.

